

12 - 18 студзеня 1996 г.

2

ПАЛІТЧНАЯ СЦЭНА

«СТОРОННИКИ КЛАССИЧЕСКОГО ПАСКВИЛЯНСТВА»,

АЛЬБО ТРЭЦЯЕ АДДЗЯЛЕНЬНЕ УНІВЕРСІТЭТУ

Адной з харктэрных рысаў савецкага грамадзтва заўёды была сістэма паклёніцтва і стукацтва. Псіхолагі сьцвярджаюць, што на пэўным этапе патрэба даносіц «закладваць» для чалавека робіцца амаль фізічнай неабходнасцю. I тады пасквілянцтва становіцца «асноўным інстынкцом».

У свой час вучоны Барыс Барыхін займаўся лазарнай фізікай, але як толькі Гарадзенскім універсітэце началі прафесара паразткі нацыянальнага, шаноўны прафесар адчӯ пакліканье да барацьбы з уяўным нацыяналізмам. Сыпецыяліст у галіне дакладных навукай рашуча пераключыўся на гуманітарную пытаньні, а ўлюбёным накірункам сваёй новай «творчасці» абраў эпістолярны жанр. Нагадаем, што паралельна па ініцыятыве Барыхіна было створана «Очищэнне» - арганізацыя для змагання з «карупцыяй!» Барыхін і кампанія літараліста закідалі розныя прэзідэнцкія і міністэрскія інстанцыі лістамі, у якіх грамлі нацыяналізм, што «краскітнене» ва ўніверсітэце махровым цветам. Вынікам пісаніны «крадетелей» сталіся ажно трывалісткія розніцы камісіямі. Так, у верасьні-каstryчніку 1994 году рэзвізія займалася камісія Гарадзенскага кіравання Службы кантролю адміністрацыі прэзідэнта пад кірауніцтвам небезвядомай Н. Талай. Былі знойдзены парушэнні рознага ўзору сур'ёзнасці, але нацыяналізму так і ня выявілі. Сапрауды, цяжка адшукаць чорную кошку ў ўсім пакоі, асабліва, калі яе там няма. Але прафесар Барыхін, відаць, не чытаў Канфуцыя. Ён, увогуле, больш любіць пісаць.

1 снежня мінулага году ў газете савецка-беларускіх камуністаш «Товарищ» зьяўляеца чарговы барыхінскі опус пад назвай «Непотопляемый Кивач». На гэты раз рэктару, акрамя «внедрения в ГрГУ националистической модели», інкримінеца «переводу университета на лакейское положение атлантической демократии». Сябе шаноўны «ачышчэнец» съціпла запічвае ў лагер «сторонников классического университетского образования». Рэдакцыйны каментар цалкам ухваляе «постановку вопроса», падкрэсліваючы, што «гродненскі уни-

«ПРАШУ ЛІЧЫЦЬ МОЙ ГОЛАС НЕСАПРАЎДНЫМ»

Асоба Генадзя Скарадумава ў Горадні даволі вядомая. Асабліва ў сувязі з актыўнай падтрымкай тады яшчэ кандыдата ў Прэзідэнты А.Лукашэнкі, працай у руху «Очищэнне». Вынікі гэтай працы гавораць самі за сябе: подпісаў у падтрымку Лукашэнкі ў Горадні было сабрана нават больш, чым за Пазынка, Аляксандар Рыгоравіч стаў прэзідэнтам, а Скарадумава, як член ініцыятыўнай групы, атрымаў «благодарственное письмо» ад яго...

Потым былі трывалісткі ўжо ад Скарадумава да Лукашэнкі. У першым Генадзь Гаўрылавіч мякка падказваў «кусенаронаму» што і як трэба рабіць, каб стаць сапраўдным народным прэзідэнтам. У другім -нагадваў свайму кумиру пра яго абяцаць. А ў трэцім - «типа того, што и критиковати начал».

Ні на водзе ліст Скарадумава адказу не атрымаў. I не тому, што лісты не дайшлі да Менску. Якраз наадварот. Адтуль прыехаў тады яшчэ саратнік Аляксандра Рыгоравіча спадар Ул. Нісьцюк, і «очищенцы», даведаўшыся ад яго, што іх калега крытыкуе прэзідэнта, дружна «квычысьцілі» Скарадумава з «Очищэння». Маўляў, на месцы крытыкану ў руху «подтрымку Лукашэнко».

Мінүт час. Сярод паплечнікаў Лукашэнкі ўжо няма Ул. Нісьцюка, ды й сама «Очищэнне» ледзь дыхае наладан-абсалютна большасць яго члену паўтарыла эвалюцыю Скарадумава. Але падобна на тое, што Аляксандра Рыгоравіча гэта ўжо мала абыходзіць...

- Вось гэта больш за ўсё мяне і хвалю, - прыйшоўшы ў рэдакцыю «ПАГОНІ», казаў Скарадумава. - Я зразумеў, што свае абяцаць, на якія «клонула» так шмат людзей, Лукашэнка нават і не зьбіраўся выконваць. У яго былі і ёсьць зусім іншыя мэты.

Мікола ТУРАВЕЦ.

ведаць сваіх герояў! Сярод падпісантай прафесары А.ВАСКАБОЕЎ, А.БАРЫХІН, А.БУРЫКАЎ, С.МІНЮК, В.ЧАРАПІЦА, загадчык кафедры тэорыі функцый (цікава, якіх?) Я.РОЎБА.

I вось гэта ўжо ня съмешна. Адна рэч, калі падобнымі допісамі бавяцца экзальтаваныя славянасабораўцы, адстаўнікі-афіцэры, для якіх кожны дзень - ідэалагічная вайна, іншая справа - прафесары буйной навучальнай установы, якая прэтэндуе стаць сур'ёнай акадэмічнай. Ад ліста «Тем, к кому это относится» патыхае ўзорным даносам-паклётам часоў таварыша Жданава. Недаречнасць авбінавачвання ў тым, што астрактому падвяргаюцца разнавукоўцы чысьцейшай вады, што ў адрозненіне ад падпісантай ніколі анікай палітычнай дзейнасцю не займаліся. Прадмет жа асуджэння - сумесная навуковая праграма ў рамках комплекснага беларуска-амерыканскага даследавання ролі і перспективы нашай краіны ў съвеце.

Прозвішчы аўтараў ліста не выклікаюць зьдзіўлення. Некаторыя з іх спрэцкыаваліся яшчэ ў цаваныні прафесара Ткачова, падобныя артыкулы яны друкавалі нават тады, калі хворы Ткачоў ляжал у шпіталі. I яшчэ цікавая асаблівасць. Большасць з вышэйзгаданых асабаў у недалёкім мінулым зайлі ва ўніверсітэце значныя адміністрацыйныя пасады. Волячасу яны апынуліся адсунутымі на другі план. Але ж як хочацца «двигаться дальшэ». I тут ужо можна ня грэбаваць сродкамі. Што ж, кожны наталея свае амбіцыі па-свойму. Адны абраюць карпеньне ў бібліятэках, архівах ці лабараторыях, іншыя зайліваюцца палітыканскімі інтыгіамі ды каліянувковым цэрберствам. А гісторыя ўжо растаўляе ўсіх па сваіх месцах.

Рыгор ВАСТРАШАБЕЛЬСКІ.

НАШ ДАРАГІ АЛЯКСАНДР РЫГОРАВІЧ...

У сувязі з тым, што на Беларусі ва ўсіх ушчтатах алярм «у абарону і падтрымку» пачалі стварацца камітэты (пакуль што яшчэ не «оператывные штабы») падтрымкі. А сталічны аргкамітэт усіх камітэтаў вылучыў кандыдатуру Аляксандра Лукашэнкі на конкурс «Вядучы палітык году». «ПАГОНЯ» як можа заставацца ў баку ад гэтага ўсенароднага руху.

Мы таксама ахвяруем частку газетнай плошчы для таго, каб нашыя чытачы малі ўсебакова праанализаваць дзейнасць «Вядучага палітыка». На жаль, у прапанаве аркамітэту падтрымкі, съціпла не ўдакладніцеца, ці гэта вядучы і лепшы палітык толькі на Беларусі, ці ва ўсім съвеце. Таму мы вырашылі самі, што нам лепш абмяжаваць сябе тэмай Палітыка года толькі на Беларусі.

Прайда, ёсьць небяспека, што абмеркаваны гэтага пытання сконціцца толькі да размовы пра хлеб надзённы і памеры мінімальнага заробку працоўных або мінімальнай пеньсіі цывільных пеньсіянеру. У сувязі з гэтым, прапануем раскрываць постаць вядучага палітыка пілана, па важнейшым граням яго таленту. Вось прыблізны пералік гэтых граняў.

a) А.Р.Лукашэнка - геапалітык. Парадыё паведамілі, што камуністы Беларусі адзначылі ўгодкі кубінскай рэвалюцыі. Гэта не выключаете далейшых заходаў па стварэнні восі Гавана-Менск-Пхеньян на базе рыначнага сацыялізму. Наведала ж адміністрацыя прэзідэнта Ірак, а там кіруе партыя арабскага сацыялістычнага адраджэння на чале з Садамам Хусейнам. Чым не сэзэліт ды восі? А там, глядзіш, далучацца і больш дробныя сацыялістычныя дзяржавы. Трапічны Афрыкі;

b) А.Р.Лукашэнка - эканаміст. Тут чытачу суфлёр не падтрымны;

c) А.Р.Лукашэнка - юрист. Яго бліскучыя перамогі над Канстытуцыйным Судом гавораць самі за сябе. Чытачу трэба толькі трошкі разабрацца ў юрыдычных наўчастыя шматлікіх указаў прэзідэнта.

d) А.Р.Лукашэнка - фінансіст. Кансультатыўныя па гэтым пытанні можна атрымаць у камерцыйных банках, інвестфондах, а таксама ва ўласных жонак (для тых, хто сам у краму ня ходзіць). Не пашкодзіць падлічыць, колкі разоў залезла ў кішню чытача адміністрацыі ў пошуках грошей для пазабюджэтных фондаў прэзідэнта;

e) А.Р.Лукашэнка - панславіст (пра-

КАШТОЎНАСЦЬ ЛЕНИНА ПАД ПЫТАНЬНEM

Суд над Віктарам Федасевічам ды Ігарам Струніцкім, якія ў ноч з 7 на 8 верасьня 1995 году кувалдай разబілі «гававу» помніка Леніну, калі чыгуначнага вакзалу г.Ліды, 9 студзеня зноў адкладзены.

Першое паседжанье суда, што адбылася 4 снежня 1995 году, было прыпынена ў сувязі з запытам праукора, які пажадаў высьветліць мастацкую каштоўнасць разбуранага помніка. Аднак, адказ, які дасланы суду Дзяржкундзіцтва, якія падтрымкі даўніні не адходным крэйзерам для надання яму статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці?

Аказваецца, гэты помнік ня ўнесены ў Дзяржкундзіцтву съпіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь. То, што яго нехта лічыць такім, яе мае ніякага дачыненія да закона.

Высьветлілася таксама, што гэтая ўродлівая гіпсавая карыкатура на правадыра пралетарыяту ня мае таксама і гаспадара. Лідская ЖКГ, якай ўзяла ў свой час 350 тысяч рублёў, мусіць вярнуць грошы спадарам Федасевічу ды Струніцкаму.

I сапрауды, як можна браць грошы за тое, што табе не належыць?

Ул.інф.

ПРАТЭСТ НЕ АДБУДЗЕЦЦА

Сход працоўнага калектыву завода «Лідсельмаш» абраў дэлегацыю, якія падзеі ў Менску для ўдзелу ў акцыі пратэсту прымысловай краіны. Адміністрацыя завода гатава нават аўтобус дзяля гэтага выездыць.

Аднак, высьветлілася, што акцыі ўядзяцца. Кірауніцтва прафсаюзаў дамовілася з Прэзідэнтам пра то, што жыццё стане лепшым.

Вацлаў СЯРПІНСКІ.

вославны, хотя і в атеистическом исполнении). Консультацыі лепш за ўсё патрасіць у Алексія II (Масква) і яго экзарха Філарэта (Менск);

e) А.Р.Лукашэнка - гісторык. Асабліва съпэцыялізуецца на тым, што датычыць «тысячалетнай історыі Русі». Па гісторыі Беларусі мы пакуль што чулі адну эпіліку прэзідэнта: пра «госпідніні Льва Сапегу» з яго фондам;

j) А.Р.Лукашэнка - аэранаут. «О прыключэнні под Березой» лепш не ўспімаць. Далейшыя планы ў паветрапланані, магчымы, ведае генерал Мальцаў;

з) А.Р.Лукашэнка - геральдыст. Тут з кансультантамі кіраху горш, таму што не благаі геральдыст і аматар малічаў акаўэрэлкі «известны Адольф Гітлер» скончыў самагубствам у 1945-м пераможным годзе. Але ж прэзідэнт сам просіць дасканала растлумачыць яго геральдыку. Акрамя афіцыйнага конкурснага прызы чытача чакае і асабісты падарунак прэзідэнта. Не ўпусціце свой шан!

На літары «э» мяне заела, але разумны чытач і сам можа працягнуць разгляд граняў вядучага палітыка. Пры гэтым трэба мець на ўвазе, што ад нас шмат у чым залежыць, якім стане наш прэзідэнт: будзем мы яго саромеца ці, наадварот, ганарыца ім. Вось, напрыклад, маленькая Македонія (на плошчы з Гарадзенскай вобласцю). Яна, як і Беларусь, выйшла без крыві за межы імперыі (Югаслаўскай Федэрациі) і ўжо прызнана незалежнай дзяржавай многімі краінамі. I гэта пры том, што у Македоніі амаль нічога. Акрамя чарговых землятрасуў ды Аляксандра Македонскага ў мінулым. У адрозненіне ад Македоніі, у нас свая нафта і соль, яшчэ значныя рэшткі незгарэўшых пясоў і торфу, свае радыёнукліды ад стронцыя, цэзія, палонія ды амерыцыя, свае надзейныя шахты для стратэгічных ракетаў. Чым ж мы горш за македонцаў? Чаму ж нам не дапамагчы Аляксандру Рыгоравічу стаць Аляксандрам МАГІЛЁУСКІМ і праславіць нас на дваццаць першым стагоддзі на ўсю планету? Га?

З.МЯЦЁЛКІН.

12 - 18 студзеня 1996 г.

3

ГРАМАДЗТВА

У Рэспубліцы Беларусь сёньня дзеянічна самая грувасткая і самая заблытая падаткавая сістэма, якая складаецца з трох дзесятак разнастайных падаткаў, збораў і адпачэннія. Падаткаплацельшчыкі плоцьць падаткі: падаходны, надзвычайні падаткі, у фонд сацыяльнай абарони, у фонд садзейнічаньня занятысці, на фінансаванне дзіцячых установаў, на ўтрыманье ведамаснага жыльля, дарожны, сельскагаспадарчы, экалагічны, пажарны, на нерухомасць, на зямлю, на даходы, на дабаўленую вартасць, на прыбыл, 5 працэнтаў на асобныя віды тавараў, на бартарныя гешэфты, на набыццё транспартных сродак, на даходы ад эксплуатацыі транспарту, за права гандлю, за разъмашэнне гандлёвых пунктаў, за продаж піва, вінагарэлачных і тыгунёвых вырабаў, за права карыстаньня мясцовай сімволікай, за рэкламу, за паркоўку аўтатранспарту, за права правядзення кінатэлэсімкаў, на ўтрыманье гарадзкога і прыгараднага пасажырскага транспарту, у цэнтралізаваны інвестыцыйны фонд, у фонд навукова-даследчых работ, у фонд садзейнічаньня канверсіі, плату за разъмашэнне адкіда вытворчасці і спажываньня.

А яшчэ акцызы, мытныя зборы, за ліцэнзіі, за дэклараціі, за сертыфікаты якасці і паходжанія, дзяржаўныя пошліны з заявай, за выдачу копіяў дакументаў, плацяжы за страхаванье, за амартызацыю, за абавязковыя касавыя апараты коштам больш 500 долараў.

Для імпарцёраў уведзены ўвозныя пошліны і 20 працэнтаў памежнага падатку на дабаўленую вартасць.

Дзеянічаюць усе магчымыя і немагчымыя паборы, некаторыя з іх раней не былі вядомыя сусветнаму грамадзству, напрыклад, падатак на ўтрыманье ведамаснага жылога фонду.

Кожны месяц сотні тысяч бухгалтараў выпісваюць дзесяткі плацёжных даручэнняў, і ня дай Бог памыліца ў разліках - падаткавыя інспекткі, якія маюць неабмежаваныя права, аблудуць 200-працэнтным штрафам «за сховані» і за кожны дзень «сховані» налічайць пеню.

Навошта такая колькасць падаткаў? Здавалася б, чакаючы на чаго прасцей: падатак на зарплату, падатак на абарот, падатак на прыбыл - усяго трох падаткаў, трох плацёжных даручэнняў, простыя разлікі, простая праверка і нікіх непаразуменій. Магчыма наслушав сінаванье аднаго падатку - на дабаўленую вартасць у межах 30-50%.

Але ж не! Як жа гэта савецкі чыноўнік будзе спрашчаць жыцьцё падаткаплацельшчыку. Наадварот, чым мудрагелісцей, чым мутней, тым чыноўніку выгадней.

Увесі гэты звод падатковых законаў і падзаконных актаў, уся гэта сістэма паборай наўмысная: скубсыці зручней па частках. Да выплаты падаткаў рахунак установы ў банку можа быць, як пародзісты певен, пасля выплаты - як курня ў капусце: ні пер'яў, ні мяса, ні персыпектыўа на жыцьцё. Мой волыт выплаты падаткаў съведчыць, што забираеца 70% заробленага. Дыректары буйных прадпрыемстваў скардзяцца, што пасля ўсіх разлікаў застаецца няболько 10%. Треба звідзіцьца не таму, што заводы спыняюцца і крамы зачыняюцца, а таму, што некаторыя з іх яшчэ працуюць.

Дробная пастка. Вас прымушаюць зарэгістраўваць і праштампаваць штампам мясцовай падаткавай інспекткі тварнотранспартнай накладнія, затым гэтае падаходніе адміністрація і праз паўгады зноў без аб'яўлення ўводзіцца.

Буйная пастка адрэзу для ўсіх. Кабінет Міністэрства на парушэнне ўсіх прававых нормаў «здадзім чыслом» уводзіць падатковыя аб'екты падаткаў пададанія, як гэта здарылася з метадычнымі ўказанінімі па надзвычайному падатку. Зарэгістраваны ў Мінісцерстве 29 чэрвеня, апублікаваны 12 ліпеня, яны абавязалі падаткаплацельшчыку даглаціць падатак з першага студзеня. Гэта ўсё роўна, як праз паўгады пасля дэмабілізацыі Вам паведамляюць, што па новаму закону трэба даслужыць яшчэ пару месяцаў.

Пастка для імпарцёраў была створана летам, у вялікую, відаць, гарачыню. 10 траўня былі ўведзены новыя ўвозныя мытныя пошліны, першага ліпеня новыя былі адменены і ўведзены яшчэ больш новыя, вядома, павялічаныя. У сярэдзіне жніўня, у дзень публікацыі, уступуў у дзеяніе ўказ аб углаве ўвознага памежнага падатку, названага чамусці падаткам на дабаўленую вартасць, у канцы жніўня было задзейнічана падаходніе аб падатку перамяшчэння праз мяжу рэчай фізічнымі асобамі. Гэтае серыя ўдараў па імпарцёрах пазбавіла магчымасці працаўцаў мноства прадпрымальнікаў, прымусіла разарваць контракты соцені арганізацый-імпарцёраў, стварыла для заходніх тавараў новую, на гэты раз эканамічную сцяну, і адначасова

пазбавіла Рэспубліку Беларусь мільёнаў валютных паступленій. Нікому ад гэтага не падабрэла, затое падаткавая фіскальная машина набыла ўласцівасць перамяшчанія на толькі назад здабываючы падаткі "задним чыслом" але і наперад, здабываючы іх з будучыні, бо ўзвозныя пошліны і памежны падатак імпарцёраў абавязаны аплаціць да таго часу, як груз перасячэ мяжу і перад тым, як будзе прададзены.

Зрэшты, усё гэта кветачкі, ёсьць і ягадкі. Гэта сістэма штрафных санкций і неабмежа-

што разам з падаходным і страхавым зборам складзе 727 тысяч рублёў. Такім чынам аказваеца, вы зарабілі не мільён, а 1 727 000 рублёў, але 42 працэнты з іх вы аддашце дзяржаве. Гэд час прыгону паншына складала два дні на тыдзень. Наша сучасная посткамуністычная паншына толькі па зарплате - троі дні.

Калі вы думаеце, што падаткавая адзіралаўка скончылася на зарплате, то вы глыбока памыляецеся. Нас адзіраюць у троі этапы: калі мы працуем - съравіна ўжо

падаткавай інспекткі ўшчэдзіць: Кантрольная палата, Служба кантролю пры прэзідэнце, інспекткія валютнага кантроля, Гандлёвая інспекткія пры службе кантроля, КРУ Мінфіну, КРУ Мінгандлю, КРУ і рэвізійная камісія Белкаапсаозу, Мінпрому, Мінсельгасу і іншых «мінай», Камітэт па абароне правоў спажыўцоў, Рэвізійная камісія Фонду сацыяльнай абарони, рэвізійны аддзел Дэпартамента цэнзу, Дзяржстандарт, Ветнагляд, Белдзяржплэтэн, Дзяржстрахнагляд, Служба падатковых расследаваній Мінфіну, Камітэт па барацьбе з карупцыяй Адміністрацыя Прэзідэнта, АБЭЗ і АБАЗ МУС, КРУ МУС, КДБ, Пракуратура, съвецворганы памежных войск і ўсіх гэтых арганізацый няштатных супрацоўнікаў.

Чаму мы дазволілі чыноўнікам стварыць гэтую ўсёразбураную падаткавую сістэму? Па якому праву дзяржава распірає даца нашай працы і нашым заробкам з такай бязылітасцасцю? Навошта дзесяткі тысяч людзей штампуюць адрыўныя талоны, нумаруюць іх, запісваюць у журналы, а з-за вугла назіраюць эканамічныя сышкі - ці адараўваць сабе ў страту. Дзякуючы падаткава му заканадаўству, мы па цінках выбіраемся ў сусветныя лідары.

Возьмем, напрыклад, туалетнае мыла і паспрабуем дастаўці яго, скажам, з Польшчы. Там яно каупіша калі 3000 рублёў. На мяжы за кожны кавалак давядзенца заплаціць 15-працэнтную ўзвозную пошліну: $3000 \times 0,15 = 450$ рублёў, а таксама падатак на дабаўленую вартасць: $(3000+450) \times 0,2 = 690$ рублёў. Дзяржава сходу падняла цену на 1140 рублёў. Затым давядзенца заплаціць за транспорт, за мытнае афімленіе, за дэкларацыю, за сертыфікат якасці, крама зробіць 40-працэнтную наценку, і кавалак мыла падымісцца ў цене да 6300-6500 рублёў, з якіх калі 2000 рублёў дастаўніца дзяржаве і ўсяго толькі 1300-1500 рублёў астатнім удзельнікам: транспартнікам, прадаўцам, дэкларантам... Атрымоўваючы ў 5-10 разу меней, чым палікі, у краме вы заплаціце за кавалак туалетнага мыла ў два разы больш, як быццам гэта яны атрымоўваюць 40-100 долараў у месяц, а не мы.

З улікам усіх трох этапаў абранинія, наша беларуская падаткавая паншына перавышае чатыры дні ў тыдзень. Гэта дазваляе съцвярджаць, што Беларуская дзяржава выбіраеца ў сусветныя лідары па эксплуатацыі ўласнага народу.

Дастаткова адмініць ўзвозныя пошліны і памежны падатак, як цэнты на сокі, цукар, алік, садавіну, некаторую гародніну і мноства прамысловых тавараў паменшыцца ў два разы. Калі ж з цінку выплысці хачаў б палову падаткавай напампоўкі, то яны паменшыцца ў 2-4 разы. Але не спадзяйваюць, вам хутчэй павялічыць, у два разы мінімальную зарплату, каб затым у троі разы больш забраць. Ці нармальная ўсё гэта? Калі вы лічыце, што нармальная, то рыхтуйцеся да падатку на паветра і на вяроўку з пятлёю, у якую ўжо засунулі вашу галаву. Вас напалохалі беларускім нацыяналізмам, «фашистамі» Пазынакам і пад шумок загнапілі ў эканамічны канцлагер, дзе пачынаюць прыкармліваць баландой рынкавага сацыялізму, варожымі падкопамі імперыялістай, барацьбой за народнае шчасце.

А тым часам кантрольныя установы распіраюць як на дражджах. Акрамя дзяржавай

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакачаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і жыві, як кажуць...

Незадоўга да Новага году ўпершыню за апошнія 50 гадоў на зямлі беларускай началася змяншэнне колькасці насельніцтва... Валеры Сыліўкін, дырэктар вытворчай камерцыйнай фірмы «Шлях», г. Ліда.

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакочаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і жыві, як кажуць...

Незадоўга да Новага году ўпершыню за апошнія 50 гадоў на зямлі беларускай началася змяншэнне колькасці насельніцтва... Валеры Сыліўкін, дырэктар вытворчай камерцыйнай фірмы «Шлях», г. Ліда.

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакочаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і жыві, як кажуць...

Незадоўга да Новага году ўпершыню за апошнія 50 гадоў на зямлі беларускай началася змяншэнне колькасці насельніцтва... Валеры Сыліўкін, дырэктар вытворчай камерцыйнай фірмы «Шлях», г. Ліда.

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакочаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і жыві, як кажуць...

Незадоўга да Новага году ўпершыню за апошнія 50 гадоў на зямлі беларускай началася змяншэнне колькасці насельніцтва... Валеры Сыліўкін, дырэктар вытворчай камерцыйнай фірмы «Шлях», г. Ліда.

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакочаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і жыві, як кажуць...

Незадоўга да Новага году ўпершыню за апошнія 50 гадоў на зямлі беларускай началася змяншэнне колькасці насельніцтва... Валеры Сыліўкін, дырэктар вытворчай камерцыйнай фірмы «Шлях», г. Ліда.

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакочаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і жыві, як кажуць...

Незадоўга да Новага году ўпершыню за апошнія 50 гадоў на зямлі беларускай началася змяншэнне колькасці насельніцтва... Валеры Сыліўкін, дырэктар вытворчай камерцыйнай фірмы «Шлях», г. Ліда.

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакочаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і жыві, як кажуць...

Незадоўга да Новага году ўпершыню за апошнія 50 гадоў на зямлі беларускай началася змяншэнне колькасці насельніцтва... Валеры Сыліўкін, дырэктар вытворчай камерцыйнай фірмы «Шлях», г. Ліда.

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакочаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і жыві, як кажуць...

Незадоўга да Новага году ўпершыню за апошнія 50 гадоў на зямлі беларускай началася змяншэнне колькасці насельніцтва... Валеры Сыліўкін, дырэктар вытворчай камерцыйнай фірмы «Шлях», г. Ліда.

баваньням рынку, яе асартыменту. А потым - пытаньне: дзе ўзяць абаротныя сродкі? З другога боку, у дзяржавуным гандлі таксама абаротныя сродкі кримінальнымі шляхамі перакочаны ў цэны тых тавараў, якія набыты ад прыватных фірм (не за так, вядома). Вось тут і

12 - 18 студзеня 1996 г.

4

СУМЕЖЖА

БЕЗ ГАСПАДАРА - І ДОМ СІРАТА

Сваім распараджэннем у пачатку верасьня мінулага году санаторый «Беларусь» у г. Друскенікі перададзены з Міністэрства аховы здароўя ў падпрацаванье ўпраўлення г. Адміністрацыі прэзідэнта. Гэты крок мэтазгодны, бо ў такі цяжкі час для Беларусі ў Мін. аховы здароўя праста няма грошай на яго ўтрыманьне (больш мільёна долараў у год). Справа толькі ў тым, як ён будзе выкарыстоўвацца.

Але ўсё па чарзе. Спачатку ў жніўні Друскенікі наведаі Ціцянкоў з съвіта, а таксама міністр аховы здароўя і Драбышэўская. Ужо ў кастрычніку адбылася перадача санаторыя новаму гаспадару. Прымаў яго начальнік галоўнага ўпраўлення лячэбна-аздараўленчых і санаторна-курортных установы пры Упраўленні справамі Адміністрацыі прэзідэнта Ул. Піліпенка (раней, пры камуністах, гэтая кантора называлася 4-е Галоўнае ўпраўленне Мін. аховы здароўя - рабілі хоць бачнасьць роўнасці). Здаваў санаторый невялікі чын з Міністэрства аховы здароўя Ул. Дуброўскі. Прынялі, здалі, «замачылі» без праблем - ўсё добра, як у той песьні.

У апошні дзень адбылася сустрэча з супрацоўнікамі санаторыя, на якой з добраю гадзінай гаварыў Піліпенка. Развілаваўся, як салавей, абяцаў райскія жыцьцё... Нават абяцаў пабудаваць супрацоўнікам кватэры бясплатна, і нават аплочваць ім за кошт санаторыя камунальныя паслугі, як у Туапсе. Але, што цікава, ні ў першы візіт, ні ў другі ніхто з высокіх чыноў не сустрэўся з грамадзянамі Беларусі, якія тут працуяць. Тыя, хто на-

ват наперакор беларускаму ўраду чатыры гады дамагаліся і настойвалі, каб санаторый застаўся беларускім. У гэтай баражыбе вялікую дапамогу тады аказалі толькі Міністэрства замежных спраў краіны і пасольства Беларусі ў Летуве. Кіраўніцтва санаторыя, усе члены якога зьяўляюцца грамадзянамі Летувы (акрамя намесніка па лячэбнай работе і Казлоўскага), нічога не рабіла, каб санаторый стаў беларускім. Яны і не маглі гэтага рабіць, бо як грамадзяніне Летувы павінны клапаціца аб інтарэсах свайгі краіны, выконваць яе Канстытуцыю. Да таго ж, яны нікакай адказнасці не нясуць перад Беларусью і яе законамі, бо апошнія ня маюць сілы ў Летуве.

Спадзяваныні, што паслья перадачы санаторыя да кіраўніцтва прыдуць беларусы, аказаліся марнымі. Як была адміністрацыя з варагаў, так і засталася. Кіраўніцтва санаторыем людзі, якія не нясуць нікакай адказнасці перад беларускай дзяржавай.

Каб мець павагу з боку Летувы, трэба паважаць сябе. Нават цяжка сабе ўяўіць, што ў Летуве кіраўніком дзяржайной установы мог бы быць грамадзянін другой

краіны. Такога таміраней не было.

Асамае галоўнае, на- ват новых гаспадароў, і тых мала цікавіць, што адываеца. Ніводная з высокапастаўленых дэлегацый з Менску не зрабіла нікакай ацэнкі гэтаму. Пастаўлены на рамонт чатыры гады на зад высотны корпус, дагэтуль не адрамаваны. Дзе ўся маёмастца была галоўнага санаторыя 4-га Галоўнага ўпраўлення (а дабра там было шмат, лячыліся ж «слугі народа»)?

Нармальныя людзі, перадтым як што- не будзе перадаваць, праводзяць поўную праверку дзеянасці. Але гэтага пры перадачы санаторыя і блізка не было. Дзе ж цяпер тыя канцы знайдзеш?

Новы «стары» галоўны ўрач Ян Манкелевіч з'явіўся ў мінульым годзе за казённы кошт у Туапсе, а супрацоўнікі санаторыя не атрымалі зарплату за кастрычнік (па дагавору 4.11.), аванс за лістапад (19.11.), бо... не было грошай. Санаторныя гроши ляжаць ў адным з камерцыйных банкаў Друскенікай, а банк аказаўся неплацёжадольным. Раёнтай таксама былі праблемы: гроши паклалі на дэпазіт і таксама былі затрымкі з выплатай зарплаты. Таму супрацоўнікі і робяць ўсялякія «высновы», а начальства на гэтэ конт больш маўчиць, чым гаворыць.

**Ю.СЬНЯДЭЦКІ,
г. Друскенікі.**

розныя дзяялкі на іх, нямала. Зборная Швайцарыі па футболе таксама стала дабівацца поспеха, калі ў краіне пачаў спрацоўвацца ў футболнікі эканамічны механізм.

Хто зьяўляўся і зьяўляеца лідарам на сусветным спорце? Зразумела, сёньня дамінуюць Злучаныя Штаты Амерыкі. Гэта ня дзіўна, амерыканская нацыя выхоўвалася і выхоўваеца на прынцыпе, што самае лепшае можа быць толькі ў Амерыцы.

І для гэтага не шкадуюць нічога. Амерыканец ня можа ўяўіць, каб іх спорт, таксама я і тэхніка, дабрабыт, быў недзе на задворках. Але Амерыка вялікая дзяржава, а ў вялікай дзяржаве імагчымасць больш.

Раней канкурэнцыю амерыканцам складаў Савецкі Саюз. У СССР кіраваліся ідэалагічнымі прынцыпамі - сацыялістычны лад павінен быць лепшым ва ўсім, на тым ліку і ў спорце. Дастатковая ўспомніць рэакцыю Сталіна паслья паражэння на Алімпіядзе ў 1952 годзе савецкіх футбалістў аў каманды Югаславіі, краіны, якая была тады ў дрэнных адносінах з СССР. На вялікі спорт не шкадавалі грошай. Праўда, поспехі савецкіх атлетаў не асабліва адбіваліся на здароўі савецкіх людзей, ды і на здароўі саміх спартсменаў, многія з якіх пакідалі спорт хворымі, пакалечанымі людзьмі.

У ліку лідараў сусветнага спорту ішлі ці працягваюць ісці ГДР, Куба, Кітай. Вось і сёньня на Кубе няма чаго єсці, але кубінскія спартсмены з'яздзіліся съвітам. Кітай наладзіў шырокасць выкарыстаньне допінгавых сродкаў, абы толькі спартсмены выйгрывалі спаборніцтвы. Мэтэ ва ўсіх адна - зарабіць краіне на міжнароднай арэне добры імідж. Спорт і палітыка пры дыктатарскіх рэжымах - рэчы неразрывныя. Акрамя таго, відовішы адцягваюць людзей ад хлеба, ад штодзён.

(Працяг на стар. 8)

на спорт там траціцца таксама намнога больш, чым у нас. Але нешта нечуваць, каб Швайцарыя імкнулася трапіць у лік вядучых спартыўных дзяржаў съвіту. Ды і поспехі ў іх зусім съціпляюць ў парадунані з нашымі. Ёсьць у іх чэмпіёны ў горных лыжах. А больш успомін'е цяжка. Бегаюць швайцарцы кросы, займаюцца фіззарядкай, гуляюць у тэніс, плаваюць па Жэнеўскім возеры, лязаць з рукзакамі па гарах, катаюцца на лыжах і каньках... Адным словам, умацоўваюць сваё здароўе, і ні думаюць аб неіх высокіх спартыўных дасягненнях. І здароўе ў швайцарцаў, шчырая кожучы, нядрэннае, жывуць яны доўга.

А вазьміце Вялікабрытанію. Нешта ня хочуць брытанцы таксама быць ў тройцы лепшых спартыўных дзяржаў, хоць маюць для гэтага ўсе падставы. Гуляюць у гольф, тэніс, плаваюць на лодках па Тэмзе... Не, запярэчыць, Вялікабрытанія дабіваецца ў спорце вялікіх поспехаў. Але давайце паглядзім, у якіх відах: футbol, лёгкая атлетыка, тэніс, фігурнае катанье і некаторых іншых. Залатая медалі здабываюцца там, дзе спорт ператварыўся ў бізнес. Той жа ангельскі футbol - гэта ня прости ў спорту, а адладжаны эканамічны механізм, дзе круцяцца вялікія гроши. Брытанія легкаатлеты таксама могуць называць сябе бізнесменамі. Зарабляюць яны, а таксама

НА МЯЖКИ БЕДНА ЖЫЩЬ - ДУРНЕМ БЫЦЬ!

16-17 студзеня ў Сувалках адбудзеца сустрэча, прысьвечаная стварэнню ўзурарэгіёну «Нёман», які аб'яднае Беластоцкае і Сувальскае ваяводствы Польшчы, Ковеншчыну і Гарадзеншчыну.

Стварэнне гэтага рэгіёну мае намэць найперш прыцягненіе замежных інвестыцый, якія пойдуть на развіццё туризму, камунікацій, гандлю, разбудову памежных пераходаў і г. д. Дэлегацыю нашай вобласці ўзначаліць старшыня аблвыканкаму Аляксандру Дубку.

Вінцэнт АНІМУЦКІ.

ЦІ ПРЫЖЫВЕЦА «АКА» НА НЁМАНЕ?

На гэтым тыдні дэлегацыя з гарадзенскага завода кардановых валоў наведала вядомы Камскі аўтазаводу Набярэжных Чалнах, дзе вяла перамовы а паставуці ў Горадню камплектуючых да малалітраўных аўтамабіляў «Ака».

Паслья чатырохмесячнага перапынку на «карданах» ўсё ж вырашылі зноў заняцца зборкай гэтых машын. У мінульым годзе іх было зроблена два дзесяткі. Каштавалі яны ад 2 700 да 4 000 долараў, і былі яўна неканкурэнтнадольнымі ў парадунаныні нават з патриманымі іншамаркамі, якія не саступалі па якасці і каштавалі шмат таншней. Апошняя чатыры «Акі» зараз перарабляюцца на «інвалідкі».

У гэтым годзе съпецыялісты завода плануюць выпусціць каля 500 машынаў. Частка з іх таксама будзе прызначана для інвалідаў, а астатнія будуць прадавацца ў крэдыт. Кошт «Акі» узору 1996 году будзе залежаць ад выніку перамовай з вытворцамі камплектуючых.

В.ДРЭМА.

«ШАЛЬЧА» ПА- БЕЛАРУСКУ НЯ ҮМЕЕ?

У 1991 годзе ў Салечніках была заснавана новая «Шальча». Па задуме летувіскіх уладаў яна павінна была вырашыць задачу лептвізацыі гэтага краю.

І вось на пачатак 1996 году газета дасягнула наступнага: яна мае 125 падпісчыкаў летувіскага выдання, 310 - польскага, 709 - расейскага. Адже ж беларусы? А няма. Беларусы вымушаны выдаваць сваю газету «Родная старонка», якая друкуецца ў Лідзе. Безумоўна, што калі б «Шальча» заміж расейскага і польскага варыянтаў друкавала адзін беларускі, то і газета стала б намнога таншней, і разумелі б яе ўсе, і атмасфера памежных адносін паміж Летувой і Беларусью значна пацяплюла. Аднак нават у братнія Летуве не дачакацца беларусу павагі да сябе, мабыць таму, што самі сябе мы паважаем яшчэ меней.

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

НА ГЭТЫ РАЗ - КІЗЛЯР...

Кажуць, можна прывыкнуць да ўсяго, нават да съмерці людзей. Расейская-чачэнская вайна, якая дойжыцца другі год, штодзённа прыносіць нам з экранаў тэлевізараў звесткі пра новыя ахвяры. Людзкія трагедыі сталі для многіх з нас будзёнай справай: ўсё гэта адбываецца дзесяці далёка, ня з намі і ня з нашымі білікі.

І толькі, калі ў эпіцэнтры трагедыі апываюцца дзесяці, нашыя счарсцьцяўелья сэрцы працінае боль. Захоп чачэнцамі ў дагестанскім мястечку Кізліяр заложнікай, сярод якіх у асноўным хворыя і дзесяці, якія можа на вылікаць абурэння - прыносіць у ахвяру ні ў чым не вінаватых мірных людзей, нават у самай справядлівай вайне, - наўяўлішае злачынства. Так было ў Будзёнайску, так здарылася на гэтым тыдні ў Кізліяры.

Але яшчэ большага абурэння заслугоўваюць дзесяніні расейскіх палітыкаў, вочы якіх за час гэтай вайны адчыніліся толькі двойчы - у час падзеі у Будзёнайску і зараз. Сылёзы чачэнскіх дзесяці, бацькі якіх гінулі ў Грэзном пад расейскімі бомбамі на мінулагодніе праваслаўнаў. Раство, іх не краналі. Ніводзін нерв не зварухнуўся на іхтварах, поўных дзяржаўных клопатаў за лёс «прыгнечанага шайкай дудаева» чачэнскага народу. Загнайшы вырашэнне канфлікту ў тупік, расейскія стратэгі і «міратворцы» (зякім гонарам удачынені да расейскага кантынгенту ў Босніі ўжываюць гэтае слова маскоўскія палітыкі!) сёньня атрымалі (ці стварылі?) выдатную магчымасць для апрацоўкі мазгоў перадашчучым «кідком на поўдзень».

Р.ВЕРАС.

12 - 18 студзеня 1996 г.

5

MEMORIA

Пяць гадоў таму ў Вільні адбылася адна з першых (на жаль, не апошняй, падобна, яшчэ далёка да апошняй...) крыжавых сутаргай аганізуючай савецкай імперыі. Пад час штурму тэлевежы (які варты аўтак для «непобедимой і легендарной!») загінула 13 мірных чалавек і (о, усымешка гісторыі...) адзін афіцэр КДБ. Гэты - ад кулі сваіх. Тэлевежу ад «добрастынных» дэсантнікаў і «спецыназа» абаранялі прастая грамадзянне і летувіскія міліцыянты, уброенныя аднымі гумовымы дубінкамі.

Самае адметнае, што да апошняга моманту з вежы ішла трансляцыя. Ужо ў ніжніх паверхах усё навокал граміла савецкая салдатня, а з верхніх на ўвесь свет гучала: «Эта Літва! Мы ёсьці і будзем!..»

Тэлежурналіст Стасіс Шцікліс напісаў книгу пра тыя дні і гадзіны «Захопленыя, але не замоўкія». Пррапануем нашым чытачам урыўкі з этага дакумента эпохі.

7 студзеня атрымана навіна: у Летуву пасланая съпеціяльная дэсантная дывізія для «котлова» летувіскіх юнакоў, якія адмовіліся служыць у Савецкім войску. Як высьветлілася пазней, мета была зусім іншая - зьдзесніцца дзяржаўныя першапарот у Летуве.

10 студзеня прэзідэнт СССР з'явіўся у Вярхоўны Савет Летувы, пррапанаваўшы тэрмінова цалкам узіміць дзеяньне Канстытуцыі СССР і Літоўскай ССР, адклікаць раней прынятые анатыканстытуцыйныя акты.

11 студзеня член ЦК КПЛ Я. Ярмалавіч аўб'явіў, што Кангрэс дэмакратычных сілаў Летувы стварыў Камітэт нацыянальнага ўратаванья (КНУ), які «бярэ на сябе адказнасць за лёс рэспублікі».

Як высьветлілася пазней, у гэты ж дзень, 11 студзеня, Летувіскі Камітэт нацыянальна-тэлевіскі выратаваныя прыняў разшэнныя «Аб дэйнасці Камітetu па радыё і тэлебачаны».

11 студзеня раніцай у Вярхоўны Савет патэлефанаваў прадстаўнік вайсковай базы ў Вільні і паведаміў, што рыхтуюцца вучэніні, таму ў горадзе можа з'явіцца ваеннае тэхніка.

Да крылавай нядзелі засталося ўсяго некалькі гадзін.

Ноччу з 12 на 13 студзеня тэлебачаныне і радыё начало працаўцаць у звыклым для гэтых дзён рytme. Трансляваліся перадачы са студыі, з Вярхоўнага Савету, а таксама з плошчы Незалежнасці, дзе знаходзіліся тысячи людзей. Радыё, пасыльня працаваць для замежжа, у 1.30 начало прямую начную праграму.

У гэты час з Паўночнага гардка ў накірунку Камітetu па радыё і тэлебачаны на вуліцы Канарскі, а таксама да тэлевіскай вежы ў Карапінішкес рушылі калоны танкаў, браневікоў, а таксама крытых грузавікоў з надпісамі: «Людзі». Праз 10-15 хвілін зынізу па вуліцы Гележынія Вічка (былая Пожэлы) з'явілася новая калона ваеннае тэхнікі. Адзін танк спыніўся на скрыжаваныні вуліцы Канарскі і В. Петарыё. Другі - за гаражам аўтагаспадарства РТБ, а браневік пайшлі далей па вуліцы Канарскі. Людзі, якія дзяжурылі ля будынку РТБ, скандзіравалі: «Летувы! Летувы!» Праз некалькі хвілін ваенныя машыны вярнуліся, зіх пасыпаліся дэсантнікі. Яны стралілі з аўтагаспадарства. Танкісты пачалі страліць з гарматаў. Ударная група, што рвалася да будынку РТБ, біла людзей прыкладамі, кідала пад ногі ўзычку.

Уесь фасад будынка радыё быў паш-

коджаны кулямі. Кулі траплялі і ў вокны. Былі абстраляныя і верхня паверхі жылых дамоў на супрацьлеглым баку вуліцы. Унутр гмаха радыё дэсантнікі ўварваліся праз выбітае вакно побач з цэнтральным уваходам. Адразу выламалі дзвіверы. Страляючы і ўсё разбіваючы на сваім шляху, захопнікі рассыпаліся па ўсяму будынку. Пакуль яны дасягнулі студыі на чацвёртым паверсе, дыктары радыё Бернадэта Лукашутэ і Альгімантас Садукас расказвалі пра ўсё, што адбывалася.

A. Садукас: Мы - радыё Летувы. Мы

ЗАХОПЛЕНЫЯ, АЛЕ НЯ СКОРАНЫЯ

адсюль ня выйдзем, пакуль жывыя.

Б. Лукашутэ: Як я ўжо казала, яны ў наша памяшканье яшчэ не ўвайшли.

A. Садукас: Ідзе страляніна, выбухі... Людзі кричаць «Летува! Летува!»

Б. Лукашутэ: Гаворыць радыё Летувы! Мне здаецца, што я зачыніла на ключ дзвіверы студыі. Альгіс, паглядзі. Мне здаецца, што я іх зачыніла на ключ. Мы - у студыі. Тут радыё Летувы.

A. Садукас: Навокал, выбухі, страляніна. Атакуюць. Мы тут, мы - радыё Летувы!

Б. Лукашутэ: Чуце крыкі? Яны выбіваюць дзвіверы. Мы тут, мы жывыя. Гаворыць радыё Летувы! Мы тут. Выбіваюць нашыя дзвіверы. Паўсюль грыміць ўдары па дзвіярах.

A. Садукас: Гаворыць радыё Летувы. Мы з вамі, людзі Летувы: калі пачуце з сваіх прыёмнікаў чужую гамонку, ведайце

да студыінага комплексу ТВ. Тэлебачаныне таксама не спыніла працы падчас штурму будынку. У другой тэлевізійнай студыі працавала каментатар Егле Бучэлітэ. Інфармацыю перадавалі тыя супрацоўнікі, якія знаходзіліся ў рэдакцыі і дырэктараце. Апошнюю праграму гэтай трагічнай ночы (больш паўгадзіны) запісалі.

Пррапануем расшыфроўку гэтага запису.

У кадры - Е. Бучэлітэ гаворыць па телефону. У слухаўцы чуцен голасадказна-

ца.

(Плошча Незалежнасці. Перадача ідзе з перасовачнай тэлевізійнай станцыі.)

Людзі разам з ксяндзом моляца:

«Святая Дзева Марыя...»

Голос за кадрам: Тэлевізія ўжо захоплена.

Голос ксяндза: Яшчэ засыпаем усе «Марыя, Марыя...» Людзі съпяваюць. Пасля гэтага гучыць «Літва дарагая...» На яе гучаныні Вярхоўны Савет просіць, дзе толькі магчыма, званіц касцёльнымі званамі.

Съпяваныне абрываецца на другім куплнце. На гэтым тэлевізійная трансляцыя спыняеца, але... на студыі ТВ гэтага на ведалі і працягвалі працаўцаць далей. Сігнал праходзіў толькі да пульту тэхнічнага кантролю і быў запісаны на касэту.

Пррапануем чытачам тэкст той часткі перадачы, якая была запісана на касэту, але ў эфры яе ўжо ня бачылі.

Е. Бучэлітэ (студыя): Ну што ж, я разыўвітаюся з вамі, дарагі тэлегледачы, але, магчыма, вы мяне яшчэ ўбачыце, я ня ведаю...

Голос: Гук ідзе!

Е. Бучэлітэ: Гавораць, гук ідзе. Седзячы тут у студыі, мы нічога ня ведаем, што там творыцца ў нашай рэдакцыі... (Звоніць тэлефон.) Прабачце, тэлефонануць. Так! (у слухаўцы чутно: «Гук ідзе ў эфір»). Другі голас: «Падрыхтуйся, я буду інфармаваць, зразумела?») Добра. Штурмуецца стары будынак тэлевізіі. Эта апошняя навіна. Мае калегі будуць тэлефанаваць у студыю, я думаю, мы зможем аб усім паведаміць.

(У кадры плошча. Галасы. Чуецца голас ксяндза

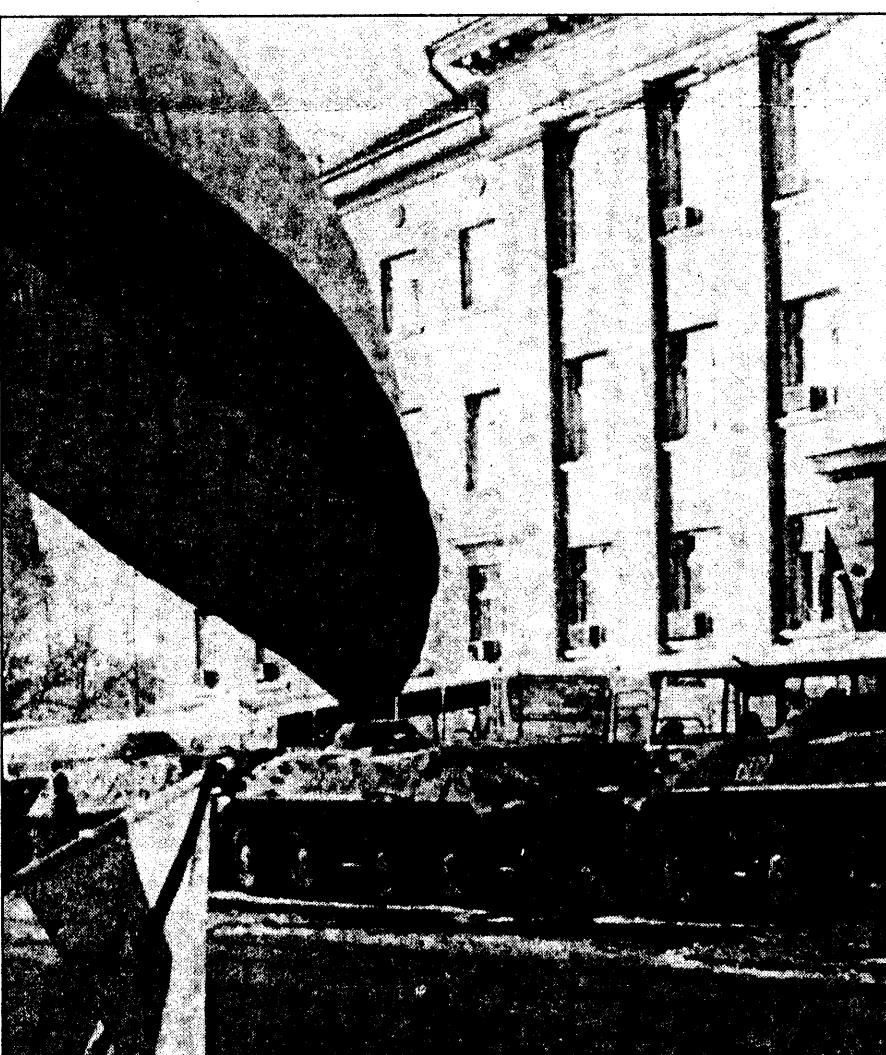
A. Сварынскаса: «Задаралася ў Вялікую пятніцу... Буду казаць съцісла... Пасхальнае раніца - вечная. Іраніца нашай свободы - вечная. Ойча наш... (моліцца). Уключаеца студыя).

Е. Бучэлітэ: Гэтая. Толькі што тэлефанаваў калегі. З бронемашынай аўтака ў вылазіць жаўнеры са зброяй і рвуцца ў наш будынак. (Звоніць тэлефон.) Ало! Я ў эфір! Атакуюць. Чутна страляніна з усіх бакоў. Яны ўлезлі ў радыё...

(На экране - фасад тэлевізіі. З фасада на тэлевізійную камеру рвуцца дэсантнікі. Уключаеца парламант. Транслюеца прамова В. Ландзбергіса (гэта праце перасовачная станцыя тэлебачаныня)).

В. Ландзбергіс: Напэўна страцім тэлебачаныне і радыё. Гэта вельмі вялікая, хвараблівая страта ў нашым становішчы і ў нашай барацьбе. Але гэта далёка ня ўсё. Магчыма, што сёньня яны гэтым і абліжуцца. Магчыма, што кожны дзень яны будуць браць па аўтаку. Але Летуважыла без тэлебачаныня - выжыла. Баролася, заваявала незалежнасць тады, у 1918 годзе. Заваюе зноў!

Е. Бучэлітэ (студыя): Дарагі гледачы! Самая апошняя інфармацыя: радыё Летувы ўжо захоплена. А тэлевізія, як вы бачыце, мы яшчэ працуем, хаця пайсюль ужо жаўнеры. Прайда, я іх ня бачыла, мы сядзім, зачыніўшыся ў студыі, мы заблакаваліся і больш нічога нам ня можам сказаць. (Паўза.) Мы, вядома, вам пакажам... (у кадры зьяўляецца тэст-таблица, трансляцыя са студыі спыняец-

- гэта ўжо іншая радыёстанцыя...

Б. Лукашутэ: Мы будзем гаворыць датуль, пакуль будзем жывыя, пакуль нас адсюль ня выганяць... Мы тут, мы ў студыі. Усе стаім наспৰце акна. Усе астатнія, хто працуе з намі, у апа...

Так 13 студзеня ноччу ў 2.01 абарвалася трансляцыя радыё Летувы. Абарвалася на палове слова. Б. Лукашутэ хадзела сказаць, што ў апаратнай студыі знаходзяцца працаўшыя ў начной праграме.

Тэлебачаныне працаўала дольш, хадзячы гмах тэлевізіі штурмавалі амаль у той самы час. Нападалі са двара. З браневікоў, якія спыніліся за гаражам аўтагаспадаркі. Дэсантнікі пасыля каманды «К бою!» праз выламаныя плот, прыгнуўшыся, панесліся

з дыкторам з тэлевізіі: прыгожая жанчына, кумір усіх дзяўчат, якая занята хіба што свай фрызурай... А вось трэба ж, сядзіць яна, прыгажуня, заблакаваўшы дзвіверы, у якія ломіцца грамілы, і распавядае ў эфір, што робіцца навокал. І толькі чыста жаночое «Езуз, як страшна!» выдае неверагодны трагізм гэтай перадачы, абарванай на паводле.

Літаральна пад рулямі аўтаматаў. Вобраз жанчыны, летувіскі, дастойнай Гражыны А. Міцкевіча...

Ці зможам мы прынаеўтадніць вось так, за сваю Беларусь? Яны змаглі. А мы?

Хацелася б спадзявацца, што зможам. У нас жа агульныя карані. Тысячу год між намі не было ніякай мяжы. Мы такі ж, як і яны, мы папросту ня можам быць іншымі. Быць іншымі было бы наўяўлікі здрадай у дачыненіні да гэтай тысячы агульных гадоў. І якіх гадоў! Уесь свет мог бы зайдзросціць нам, нашай гісторыі.

Пакланіцца, беларусы; гэтай летувіскай жанчыне і папрасіце працаўшыя за ўсё тое, што сёньня робіцца ў нас на Беларусі.

12 - 18 студзеня 1996 г.

6

ПРАГРАМА ТЕЛЕСТАВУЧАЧ

Панядзелак, 15 студзеня

Беларуское телевидение

7.30 Утренний коктейль. **7.50** Экономист. Недвижимость. **8.00** «Николай Быков-фронтовой оператор», «Их оружие - кино-камера». Док. фильмы. **8.40** «Триллион для любими». Худ. фильм. **9.45** «Новая встреча. Светлана Стрэзева». Фильм-концерт. **10.10** Мультифильмы. **11.05** Телеанонс. **11.10** «Анютя». Фильм-балет. **12.20** «Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона». Худ. фильм. 1-я серия «Король шантажа». **15.00** Новости. **15.15** «Футболист». Худ. фильм. **16.40** ТВ - школе. Моя Родина - Беларусь. 4-й класс. Быт сельских жителей Беларуси в XVII-XIX веках. **17.05** На добрый лад. Передача из Бреста. **17.20** Параграф. Проблемы труда-устройства инвалидов. Прямая линия. **17.50** Музыкальный антракт. **18.00** Мультифильмы. **18.25** Экономист. Недвижимость. **18.35** «Грижды один». Музыкальная передача MTV. **18.50** Новости (сурдопереводом). **19.05** «Крок». «Риск-версия». Телепрограмма. **19.40** «Это мыне проходили». Экономическая программа. **19.55** Памятинародногописателя Беларуси Ивана Чигринова. **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.55** Музыкальный антракт. **22.05** Фильмотека. «Последний визит». Худ. фильм. **23.20** Чемпионат Англии по футболу. Премьер-лига. «Тоттенхэм-Хотспур» - «Манчестэр Сити». 1-й и 2-й тайм. В перверыве (0.05) - Новости. ГРОДНО: **17.20** Плюс-минус. **17.50** Неделя. Информационная программа. **18.20** Провинциальные истории.

ОРТ

14.00, **17.00**, **22.30** Новости **14.20** «Виджит спешит на помощь» Мультсериял **14.40** Марафон-**15.15** 00 Звёздный час **15.35** «Элен и ребята» **16.00** Джэм **16.30** Семь дней спорта **17.20** «Секрет Тропиканки» Сериял **18.10** Час-пик **18.35** «Угадай мелодию» **19.00** «Мы» Авторская программа В. Познер **19.45** Спокойнойночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Зимняявишня» х/ф 5-я серия **21.45** «Серебряный шар» Ведущий В. Вульф **22.40** Новое кино. «Два капитана-2»

Канал «Россия»

15.05 Там-там новости. **15.20** Праздник каждый день. **15.30** Новая линия. **16.00**, **19.00**, **22.00** Вести. **16.20** Империя игр. **17.10** Клип-антракт. Группа «На-На». **17.15** Спасение 911. **18.10** L-клуб. **19.25** Подробности. **19.35** «Дайнайцы, дары приносящие». Худ. фильм (Великобритания). Часть 2-я **20.40** Репортёр. **20.55** Прогноз погоды. **21.05** Безретуши. **22.30** Река времени. **22.35** Автомаг. **22.40** «Лики любви». Дневник кинофестиваля. **22.50** «Спрут-5». Худ. фильм (Италия). 1-я серия.

Санкт-Петербург

12.00, **15.30**, **18.30**, **21.45** Информ-ТВ. **12.10** «Мануэла». Худ. фильм. **13.00** Скорая помощь. **13.30** Путешествие побоВостоку. **13.40** «Человек из Карлтоне». Худ. фильм (Италия). **15.00** Страсти-мордасти. **15.15** Стиль жизни. **15.40** «Немецкая волна». **16.00** «Граф Люксембург». Оперетта Ф. Легара. **18.10** Большой фестиваль. **18.50** Спортивные новости. **18.55** «Мануэла». Худ. фильм. **19.50** Телеслужба безопасности. **20.00** «Номер люкс для генерала с девочкой». Худ. фильм. **22.00** Спорт, спорт, спорт... **22.15** День рождения. **22.20** Телекомпакт.

Польское телевидение

Программа 1

07.00 Кофе или чай? **08.45** Беседа. **09.00** «Мода на успех». Сериял пр-ва США. **09.30** Телетурнір. **10.00** Новости. **10.10** Мама и я. **10.25** Гимнастика. **10.30** Дошкольники дома. **10.55** Поговорим о детях. **11.00** «Доктор Квинн». Сериял пр-ва США. **11.45** Музыкальная программа. **12.00** Программа для животных. **12.20** Малый взгляд. **12.30** Мир людей. **13.00** Новости. **13.10** Агробизнес. **13.15** Индекс. **13.40** Школы за океаном. **14.05** Зеленым вверх. **14.35** Лица Австрии. **15.00** Пейзаж. **15.10** И теплоидуша. **15.30** Ниша. **15.50** Программа дня. **16.00** Для молодых зрителей. **16.30** «Мода на успех». Сериял пр-ва США. **17.00** Для молодых зрителей. **17.25** Программа для детей. **17.50** Календарь XX века. **18.00** Телезэспрес. **18.20** Публицистическая программа. **19.00** «Марфи Браун». Сериял пр-ва США. **19.35** Тележурнал. **20.00** Вечеринка. **20.30** Новости. **21.10** Телепетр. **22.45** Пульс дня. **23.00** Неделя президента. **23.05** Миниатюры. **23.15** Тележурнал. **23.40** Военный обзор. **00.00** Новости. **00.20** «Невиновные». Фильм пр-ва Италии. **02.25** Развлекательная программа.

Программа 2

08.00 Панорама. **08.10** Спортивная программа. **08.20** Утренний гость. **08.50** Академия здоровья. **09.00** Местная программа. **09.30** «Морки Минди». Сериял пр-ва США. **10.00** Мир женщин. **10.30** Дикие горизонты. **11.00** Кроссворд. **11.25** Телетурнір. **11.50** Летний журнал. **12.20** Сообщество в культуре. **12.55** Биографии. **13.50** Академия здоровья. **14.00** Панорама. **14.20** «Тайный агент». Сериял пр-ва Англии. **15.15** Музыкальный журнал. **15.45** Музыкальные новости. **15.55** Приветствие. **16.00** Мультсериял. **16.30** Спортивное хобби. **17.00** Военная программа. **17.30** 89 миллиметров от Оскара. **18.00** Документальный фильм. **19.00** Панорама. **19.10** Местная программа. **20.05** Колесофрутны. **20.35** Программа для подростков. **21.00** «Здоровко». Сериял пр-ва США. **21.30** Автожурнал. **22.00** Панорама. **22.35** «Остановка Аляска». Сериял пр-ва США. **23.20** Театральный журнал. **00.00** Марафон трезвости. **00.35** Документальный фильм. **01.05** Панорама. **01.10** Документальный фильм.

Аўтарак, 16 студзеня

Беларуское телевидение

7.30 Утренний коктейль. **7.50** Экономист. **8.00** Новости. **8.15** Авто-парк. **8.30** Бездельник. **9.00** ТВ - школе. Моя Родина - Беларусь. 4-й класс. Быт сельских жителей Беларуси в XVII-XIX веках. **9.25** «Вестгейт». Телесериал. **10.20** Мультифильмы. **11.00** «Савраска». Худ. фильм. **12.05** «Только в шутку». Фильм-концерт. **12.35** «Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона». Худ. фильм. 2-я серия «Смертельная схватка». **15.00** Новости. **15.15** Торговый дом. **15.30** «Романс на стихи М. Цветаевой». Фильм-концерт. **15.55** ТВ-школе. Белорусская литература. 6-й класс. В. Короткевич. «Земля под белыми крыльями». **16.25** Все про все. **16.45** Мультифильм. **17.00** Уроки Н. Новожиловой. **17.30** Приганичье. Передача из ГРОДНО. **17.50** Музыкальный антракт. **18.00** «Русские лаки». Док. фильм. **18.25** Экономист. **18.35** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **18.50** Новости (сурдопереводом). **19.05** Чернобыль: проблемы и решения. **19.40** «Вестгейт». Телесериал (США). **20.40** Копыльская. **21.00** Панорама. **21.55** Музыкальный антракт. **22.05** «Звезды» на экране. А. Фрайндлих, А. Миронов, Е. Васильева в худ. фильме «Любить». **23.25** «Супергол». Обзор матчей европейских футбольных чемпионатов. **23.55** Телеанонс. **24.00** Новости. **0.15** «Рок-корона-95». Группа «Отражение». ГРОДНО: **18.50** Дневник Принеманья. **18.15** Вечерний канал. Информационно-музыкальная программа.

ОРТ

5.00 Телеутро **8.00** **11.00** **14.00** **17.00** **23.10** Новости. **8.15** «Секрет Тропиканки» Сериял **9.05** «Тема» **9.50** «В мире животных» **10.30** «Угадай мелодию» **11.10** ТРК «Мир» **11.50** «Воспитание жестокости у женщин и собак» х/ф 2-я серия **13.00** «Странный зверь» Мультифильм **13.15** «30 слушаю майора Земана» **14.20** «Виджит спешит на помощь» Мультисериял **14.40** «Лего-го!» **15.10** Тин-тоник **15.35** «Элени и ребята» **16.00** Рок-урок **16.30** Семь дней спорта **17.20** «Секрет Тропиканки» Сериял **18.10** Час-пик **18.35** Лотто Миллион **19.00** Один на один **19.45** Спокойнойночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Зимняявишня» х/ф 8-я серия **21.45** Театр на Малой Бронной. **0.05** Музобоз **0.50** «Семь дней спорта»

Серада, 17 студзеня

Беларуское телевидение

7.30 Утренний коктейль. **7.50** Экономист. **8.00** Новости. **8.15** «Сказки Оффмана». Фильм-балет. **9.00** ТВ-школе. Белорусская литература. 6-й класс. В. Короткевич. «Земля под белыми крыльями». **9.30** «Вестгейт». Телесериал. **10.25** «Паруса надежды». Док. фильм. **10.55** Зорная росташь. Телеконкурс молодых артистов эстрады. Брестско-Могилевский тур. **11.35** «Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона». Худ. фильм. 3-я серия «Охота на тигра». **12.40** Видимо-невидимо. **15.00** Новости. **15.15** Торговый дом. **15.30** «Романс на стихи М. Цветаевой». Фильм-концерт. **15.55** ТВ-школе. Белорусская литература. 6-й класс. В. Короткевич. «Земля под белыми крыльями». **16.25** Все про все. **16.45** Мультифильм. **17.00** Уроки Н. Новожиловой. **17.30** Приганичье. Передача из ГРОДНО. **17.50** Музыкальный антракт. **18.00** «Русские лаки». Док. фильм. **18.25** Экономист. **18.35** «Трижды один». Музыкальная передача MTV. **18.50** Музыкальный антракт. **19.05** Япония (сурдопереводом). **19.45** «Япония издаблівізія». Телесочерк. **19.40** «Вестгейт». Телесериал (США). **20.40** Копыльская. **21.00** Панорама. **21.55** Музыкальный антракт. **22.05** «Собака на сене». Худ. фильм. 2-я серия. **23.15** «Большая Медведица». Кино и видеодля молодежи. **23.35** «Золотыя ключи». 1-Республиканский фестиваль народноготворчества. В перерыве (**24.00**) - Новости. ГРОДНО: **17.50** Дневник Принеманья. **18.05** Так говорит Библия.

ОРТ

5.00 Телеутро **8.00** **11.00** **14.00** **17.00** **23.00** Новости. **8.15** «Секрет Тропиканки» Сериял **9.05** «Мы» **9.50** Клуб путешественников **10.40** Смак **11.10** ТРК «Мир» **11.50** «Шофер на один рейс» х/ф, 1-я серия **13.05** Мультифильм **13.15** «30 слушаю майора Земана» **14.20** «Виджит спешит на помощь» Мультисериял **14.40** «Лего-го!» **15.10** Тин-тоник **15.35** «Элени и ребята» **16.00** Рок-урок **16.30** Семь дней спорта **17.20** «Секрет Тропиканки» Сериял **18.10** Час-пик **18.35** Лотто Миллион **19.00** Один на один **19.45** Спокойнойночи, малыши! **20.00** Время **20.45** «Зимняявишня» х/ф 8-я серия **21.45** Театр на Малой Бронной. **0.05** Музобоз **0.50** «Семь дней спорта»

Цацьвер, 18 студзеня

Беларуское телевидение

7.30 Утренний коктейль. **7.50** Экономист. **8.00** Новости. **8.15** «Я пеесне отдалівсце сплоні». Музыкальный фильм. **9.00** «Вестгейт». Худ. фильм (США). **9.55** «Сероманец». Худ. фильм. **11.20** «Спасибо за нелетную погоду». Фильм-концерт. **12.15** «Нежность кревущему зверю». Худ. фильм. 1-я серия. **15.00** Новости. **15.15** «Гризыники». Короткометражный худ. фильм. **16.10</**

12 - 18 студзеня 1996 г.

7

На тэлебачані

Пятніца, 19 студзеня

Беларуское телевидение

7.30 Утренний коктейль. 7.50 Экономист. 8.00 Новости. 8.15 «Свидание с вальсом». Фильм-концерт. 9.00 Школе. История Беларуси. 6-й класс. Религия и культура старобелорусских земель в X - XV веках. 9.30 «Вестгейт». Телесериал. 10.25 Мультифильм. 11.00 «Нежность кривущему зверю». Худ. фильм. 2-я и 3-я серии. 13.10 Родниковая Русь. Поэт Николай Рубцов. 15.00 Новости. 15.15 Классика на экране. «Поцелуй». Худ. фильм. 16.20 Педагогический экран. Народные традиции в школе (г. Сморгонь). 17.00 Исповедь. Памяти поэтессы Ларисы Генинш. 17.30 «А старые люди говорили...» Док. фильм. 17.50 Музыкальный антракт. 18.05 Мультифильмы для взрослых. 18.25 Экономист. 18.35 «Трижды один». Музыкальная передача MTV. 18.50 Новости (сурдопереводом). 19.05 Международный курьер. События, факты, комментарии. 19.40 «Вестгейт». Телесериал. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панorama. 21.55 Музыкальный антракт. 22.05 Вечерний иллюзион. «Франкенштайн-90». Худ. фильм (Франция). 23.45 Мультифильм для взрослых. 23.55 Теленонсон. 24.00 Новости. 0.15 Акклапада. Музыкально-развлекательная программа. ГРОДНО: 18.00 Только по пятницам.

ОРТ

5.00 Телеутро 8.00 11.00 14.00 17.00 22.40 Новости. 8.15 «Секрет Тропиканки» Сериял 9.05 «Один на один». 9.45 Играй, гармонь! 10.15 Мультифильм 10.25 Пока все дома 11.10 ТРК «Мир» 11.50 «Шофер на один рейс» х/ф 2-я с. 13.05 Мультифильм 13.15 «30 слушаю майора Земана» 14.20 «Виджит спешит на помощь!» Мультифильм 14.40 Новая реальность 15.10 Фильм-сказка «Самый сильный». 16.30 Семь дней спорта 17.20 «Секрет Тропиканки» 18.10 Дикое поле 18.25 Человек и Закон 18.55 Поле чудес 19.45 Спокойной ночи, малыш! 20.00 Время 20.45 «Детективное агентство «Лунный свет» Сериял 21.45 «Брейн-ринг» 22.45 Фильм А.Хичко «Окно во двор» х/ф 0.40 «Комедия ошибок» х/ф, с.1

Канал «Россия»

6.30 Время деловых людей. 7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.25 Требуются... требуются... 7.30 Звезды говорят. 7.35 Ритмика. 7.50 Всего понемногу. 8.40 Телегазета. 8.45 Крестянский вопрос. 9.05 «Санта-Барбара». Худ. фильм. 10.20 Милиция-ская хроника. 10.30 Музыкальный экспромт. 10.45 «Крещение Господне». Док. фильм. 11.15 Новая линия. 15.05 Там-там новости. 15.20 Праздник каждый день. 15.30 Продленка. 15.50 Месяцеслов. 16.20 Фарфоровый секрет. 16.35 Дисней по пятницам. «Шпионы». Худ. фильм. 18.25 Правительственные будни. 19.25 Подробности. 19.35 «Санта-Барбара». Худ. фильм. 20.30 Анализы недели. 21.00 Прогноз погоды. 21.10 «К-2» представляет: «Ню». 22.30 Река времени. 22.35 Автомаг. 22.40 Музыка всех поколений. 23.10 «Секрет дьявола». Худ. фильм (США).

Санкт-Петербург

12.00, 15.30, 18.30, 21.45 Информ ТВ. 12.10 «Манула». Худ. фильм. 13.00 Скорая помощь. 13.30 Советы садоводам. 13.40 Программа для любителей балета. «Свет звезды». Док. фильм (Франция). Вечер балета в Смольном соборе. 15.10 Стиль жизни. 15.40 «Немецкая волна». 16.00 Европейский калейдоскоп. 16.30 Детское ТВ. «Там, где живет паутинач». «Семь пятниц на неделю». 17.10 Показывает Ленинградская областная телекомпания. 18.10 Большой фестиваль. 18.50 Спортивные новости. 18.55 «Манула». Худ. фильм. 19.50 Телеслужба безопасности. 20.00 «Миттендрин в супермаркете». Док. фильм (Германия). 20.25 «Лучшие дети». Худ. фильм (Грузия). 22.00 Спорт, спорт, спорт... 22.15 День рождения. 22.20 «Парад парадов». Музыкальное шоу. 23.00 «Миньон уехала». Худ. фильм (Италия).

Польское телевидение

Программа 1
07 00 Кофе или чай? 08 45 Беседа. 09 00 «Мода на успех». Сериял пр-ва США. 09 30 Моя программа в эфире. 10 00 Новости. 10 10 Мама и я. 10 25 Дошкольники дома. 11 00 Сериял пр-ва США. 11 50 Музыкальная программа. 12 00 Программа для родителей. 12 15 Делай как мы. 12 30 Подчеркай. 12 50 Спасти от забытья. 13 00 Новости. 13 10 Агробизнес. 13 15 Сельскохозяйственная программа. 13 40 Будь с нами. 14 05 Школа. 14 30 Знать, значит жить. 14 40 Если не Оксфорд, то что? 14 50 Книги, которые потрясли мир. 15 10 Ясная осень. 15 30 Еспине Оксфорд, то что? 15 50 Программа на вечер. 16 00 Музыкальная программа. 16 30 «Мода на успех». Сериял пр-ва США. 17 00 Программа для молодежи. 17 25 Программа для детей. 17 50 Календарь XX века. 18 00 Телекомпресс. 18 20 Тележурнал. 18 30 Еженедельник культуры. 18 45 Тележурнал потребителя. 19 05 Свидание в темную. 19 50 Сатирическая программа. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 «Мукины желают блондинок». Фильм пр-ва США. 22 55 Пульс дня. 23 10 Четверть часа. 23 30 Тележурнал. 00 00 Новости. 00 20 Развлекательная программа. 00 30 Публицистическая программа. 01 10 «Одежда убийцы». Комедия пр-ва США. 02 50 Еженедельник культуры.

Программа 2

08 00 Панorama. 08 10 Спорт. 08 20 Утренний гость. 08 50 Академия здоровья. 09 00 Местная программа. 09 30 «Полный дом». Сериял пр-ва США. 10 00 Трансляция заседаний сейма. 14 00 Панorama. 15 55 Приветствие. 16 00 Мультисериял. 16 35 Тележурнал. 17 00 Спортивная студия. 18 00 Развлекательная программа. 18 30 «Полный дом». Сериял пр-ва США. 19 00 Панorama. 19 10 Местная программа. 20 05 Телетурнир. 20 35 Программа для детей. 21 00 Беседы о Горном Шленске. 21 50 Спортивная программа. 22 00 Панorama. 22 30 Развлекательная программа. 22 40 Развлекательная программа. 23 15 «Дайте мне голову Альфреда Гарсии». Фильм пр-ва США. 01 10 Панorama. 01 15 Концерт.

Суббота, 20 студзеня

Беларуское телевидение

8.00 Новости. 8.15 Уроки Н. Новожиловой. 8.45 «Созвучие». Передача из Витебска. 9.05 Здоровье. 9.35 «Ералаш». Юмористический журнал. 9.55 Все по все. 10.15 Европейская двадцатка. Музыкальная программа MTV. 11.00 «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал (Бразилия). 12.00 «Гурман». Белорусская кухня и кухня народов мира. 12.15 Мир природы ивлечений. 13.05 Многоgłosие. 13.30 Белорусский дом. Художественно-публицистическая программа. 14.25 Бенефис гитариста Владимира Ткаченко. 15.10 Телевизионный Дом кино. Встреча с артистом Андреем Анкудиновым. 15.45 Зорная ространь. Телеконкурс молодых артистов эстрады. Брестско-Могилевский тур. 16.25 По вашим просьбам. «Старомодная комедия». Худ. фильм. 17.55 Галерея. Социолог Евгений Бабсов. Авторская программа Татьяны Егоровой. 18.30 «Кондор». Худ. фильм. 20.05 Банка комиков. 20.40 Колыбельная. 21.00 Новости. 21.45 Вечерний иллюзион. «Клуб «Коттон». Худ. фильм (США). 23.45 Видимо-невидимо.

ОРТ

6.45 8.10 Телеканал «Подъём!» 7.45 Слово пастыря 8.00 14.00 17.00 22.35 Новости 9.30 Детская программа «Не зевай». 10.00 Утренняя почта 10.35 Смак 10.50 Как-тораз 11.00 «Живопись. Великие имена: Рембрандт». 11.30 Бономанд 11.50 Мультифильм 12.05 Т. Макарова в фильме «Маскарад» х/ф 14.20 Фестиваль со-датской песни «Виктория». 15.10 В миражевитых 15.50 Умники и умницы 16.35 Мультифейерверк 17.20 Америка с М. Таратутой. 17.45 «Ералаш» 18.00 «Иван Васильевич меняет профессию» х/ф 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время 20.45 «Детективное агентство «Лунный свет» Сериял 21.45 «Брейн-ринг» 22.45 Фильм А. Хичко «Окно во двор» х/ф 0.40 «Комедия ошибок» х/ф, с.1

Канал «Россия»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.25 Звезды говорят. 7.30 «Вокруг лягушки», или Загадка доктора Никодима. 7.45 «Одиссея». Худ. фильм. 8.05 Твои возможности, человек. 8.35, 22.30, 23.55 Служба 299-00-00. 8.50 Парламентская неделя. 9.35 Большой хоккей. 10.15 До Москвы - далеко. 11.00 Театр моей памяти. Программа В. Смехова. 11.30 Кинотеатр повторного фильма. «Фантазия Фарятаева». 1-я серия. 12.45 Сигнальный экземпляр. 12.55 Клип-антракт Валерия. 13.20 Де факто. 13.35 «Эмилия». Телевизионный 3-я серия. 14.30 Карапеке по-русски. 14.50 Пилигрим. 15.20 Империя игр. 16.10 Песни России. 17.00 Футбол без границ. 17.45 Русские витязи... Прерванный полет... 17.55 Жизнь и судьба Игоря Моисеева. 19.25 «Волшебный фонарь-95». Новогоднее представление. 20.55 Прогноз погоды. 21.05 Совершенство секретно. 22.45 Река времени. 22.50 Автомаг. 22.55 Программа «А». 0.10 «Леда».

Санкт-Петербург

9.00 Стиль жизни. 9.10 «Миньон уехала». Худ. фильм (Италия). 10.45 День рождения. 10.50 «...И все было». 11.30 «Наобум». И. Губерман. 12.00 «Чужие дети». Худ. фильм (Грузия). 13.25 Музыкальный момент. 13.30 Центр межрегиональных программ. Телемост. 15.00 Исторический альманах. 15.30, 18.30, 21.00 Информ ТВ. 15.40 Мы и банк. 16.20 Студия «Вообрази». 16.35 Антре. 17.10 Телеканал «Не хочешь - не смотри». 18.10 Большой фестиваль. 18.55 Спортивная программа. 20.25 К 70-летию союза театральных деятелей. 21.20 «Одна на миллион». Худ. фильм. 22.45 Музыкальный концерт.

Польское телевидение

Программа 1

08 00 Прошу ответить. 08 15 Из Польши. 08 30 Все об огороде. 08 55 Агрономия. 09 30 «Возвращение в будущее». Сериял пр-ва США. 09 55 Программа дня. 10 00 Новости. 10 10 «Зерно». Программа католической редакции. 10 35 Программа для детей и молодежи. 11 35 Атом, звезды, жизнь. 11 55 Что вы ели? 12 00 Тайна оздоровления. 13 00 Новости. 13 10 Страна. 13 35 Телеконцерт пожеланий. 14 00 Животные мира. 14 30 Мультифильмы У. Диснея. 15 40 Телететра. 16 40 Тележурнал. 17 10 «Билл Гуобсишоу». Сериял пр-ва США. 17 50 Календарь XX века. 18 00 Телекомпресс. 18 25 Телетурнир. 18 55 Тележурнал. 19 05 «День за днем». Сериял пр-ва США. 20 00 Вечеринка. 20 30 Новости. 21 10 «На тайной службе у королевы». Фильм пр-ва Англии. 23 30 Обычное - необычное. 00 25 Новости. 00 35 Развлекательная программа. 00 50 Спортивная суббота. 01 10 «Палач». Триллер пр-ва США. 02 40 Музыкально-поэтическая программа. 03 05 «Большой человек». Сериял пр-ва Италии.

Программа 2

08 00 Панorama. 08 10 Концерт. 08 30 Такие одиночки. 08 50 Уроки языка глухонемых. 09 00 Мультисериял. 09 25 Приветствие. 09 30 Местная программа. 10 30 Программа национальных меньшинств. 11 00 Жизнь рядом с нами. 11 30 Портрет поляков. 12 00 Час Ганной Берберой. 13 00 Академияпольского кино. 14 35 Репортаж. 15 00 События недели. 15 35 Ребусы. 16 05 Телетурнир. 16 45 «Фитнес клуб». Сериял пр-ва Польши. 17 10 Музыкальные встречи. 18 05 Сериял пр-ва США. 18 55 Розыгрыш лото. 19 00 Панorama. 19 10 Местная программа. 19 30 Семь дней - мир. 20 05 Телетурнир. 20 35 Сумасшедшие цифры. 21 00 Слова налица. 22 00 Панorama. 22 30 Слово на воскресенье. 22 35 Музыкальный журнал. 23 30 «Жители». Музыкально-поэтическое представление. 23 30 «Сумасшедшая женщина». Фильм пр-ва Англии. 00 25 Тележурнал. 01 00 Панorama. 01 05 Тележурнал.

Нядзеля, 21 студзеня

Беларуское телевидение

8.00 Чемпионат Англии по футболу. Примера-лига. 9.40 «Телебомб». Театр-студия «Спойней». 10.25 «Конон». Мультисериял. 10.50 Лучшие хиты MTV. 11.20 Турбобъектив. Путешествия, встречи, отдых. 11.40 Все нормально, мама! Развлекательная программа. 12.10 Открытый чемпионат Беларуси по теннису. Финалы. 13.10 «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал (Бразилия). 14.10 Видеоканал «Окно». 14.40 Дом счастья. 15.10 «Экспедиция». Научно-популярный сериал. 15.45 Силач. Телевизионный спортивный клуб. 16.45 Авто-парк. 17.00 «Приглашаю на вечорки». 17.40 Бездельник. 18.10 По вашим просьбам. «Портрет жены художника». Худ. фильм. 19.40 Колыбельная. 20.00 Резонанс. 20.50 Музыкальный антракт. 21.05 Ток-шоу «Карамболя» с участием Влада Сташевского. 21.40 «Синема» представляет: «Гром небесный». Худ. фильм (Франция). 23.20 Новости ТВ. 23.35 «Нов и К» представляет: «Бархатный сезон». Музыкально-развлекательная программа. 0.05 Открытый чемпионат Беларуси по теннису. Обзор.

ОРТ

6.50 Тираж «Спортлото». 7.00 8.10 Телеканал «Подъём!» 8.00 14.00 17.55 23.00 Новости 9.25 Покажем все дома. 10.00 Утренняя звезда. 10.50 Из первых рук. 11.00 «Служба России». 11.30 Играй, гармонь! 12.00 В городе N 12.25 Под знаком «Ты». 12.55 Сериял «Природа». 13.25 Смехопанорама. 14.20 Клуб путешественников. 15.10 Футбольное обозрение. 15.40 Майя Глисцецкая. Юбилейный творческий вечер. 18.50 «С меня хватит» х/ф 21.00 Воскресенье. 22.00 Детективное агентство «Лунный свет». 23.10 Любовь с первого взгляда. 23.45 «Комедия ошибок» х/ф, с.2

Канал «Р

12 - 18 студзеня 1996 г.

8

ХЛЕБА НЯ ТРЭБА – ВІДОВІШЧА ДАВАЙ

(Праця. Пачатак на стар. 4)

ных праблем.

І ў Беларусі таксама загаварылі, што спорт і палітыку нельга аддзяляць ад адрога. У пэўным сэнсе гэта так - калі спартсмен стаў чэмпіёнам, у гонар яго ўздымаецца дзяржаўныць сцяг, гучычы дзяржайны гімн, то ён успаўляе сваю краіну. Але ці варта дзеля ўсяго гэтага ахвяраваць іншым? Ня трэба заяўляць, што беларускім атлетам нельга ехаць у Атланту. Ім туды траба ехаць, трэба там пасльхова выступіць. І ўсе ім жадаюць посыхеахаў. Але што будзе потым? Ці не застанемся мы паслья звону медалей у Атланце з пустым карытам?

Грошай і так не хапае, дык ці ня варта іх пусціць на іншыя мэты, хача б у тым жа спорце? У адным з інтар'ю газете «Прес-бліз» галоўны трэнер жаночай зборнай Беларусі па спартыўнай гімнастыцы Вольга Кошэль з горыччы заўважыла, што да Атланты жаночая гімнастыка рэспублікі яшчэ да-сягне, а потым на ёй можна будзе стаўці крыж. Не бярэмыся аспрэчваць словаў трэнера і выдатнай гімнасткі. Але справа сапраўды сур'ёзная. Амаль усе нашы цяперашнія чэмпіёны пачыналі займацца спортам у канцы 70-х - пачатку 80-х гадоў. Тады, як бы не крыйкавалі сацыялістычную сістэму,

ТЭЛЕФОННАЯ СТАНЦЫЯ АД АДОЛЬФА ГІТЛЕРА

Калі ў вас нумартэлефона пачынаецца з лічбы 45 і час ад часу з сувязью ўзынікаюць праблемы - не крыйдуйце на гарадзенскіх сувязістах. Аўтаматычная тэлефонная станцыя году і была прывезена сюды ў якасці трафея з Нямеччыны.

Пра гэта на прэс-канферэнцыі ў аблыканаме паведаміў прысутным журнalistам галоўны інжынер абласнога вытворча-тэхнічнага ўпраўлення сувязі Мікалай Курачкін. Ен жа распавеў пра вынікі працы ўпраўленення ў мінулым годзе і пра перспектывы развязыцца сувязі ў вобласці. У прыватнасці, у 1995 годзе насельніцтву было ўстаноўлена 10 тысяч аўтаматычных тэлефонных ліній. Аднак на чарзе яшчэ 60 тысячаў жадаючых. Сёння ўстаноўка тэлефона людзям, якія стаяць у чарзе дзесяць і больш гадоў, а таксама ільготнікам, абыдзецаў у 500 тысячаў. Па-зачарговай ўстаноўка нумара-учатыры з палавін мільёны. На ільготных умовах (список ільготнікаў складаецца з 23 катэгорый. Дарэчы, перадапошняе месца ў сьпісе займаюць журналісты) штогод устанаўліваюцца тэлефоны прыкладна тысячаў чалавек. Сучасная тэлефонная станцыя запрацавала ў канцы 1995 году ў Вішнёўцы. У гэтым годзе такая ж зьяўліца ў Смаргоні, але праблемы з тэлефоннай сувязию ў бліжэйшы час застанутца.

Паслья прынятага трэћы гады назад раешэння аб пераходзе з праваднага на эфірнае радыёвяшчаныне фактычна ў інфармацыйнай ізоляцыі апынуліся сельскія раёны, дзе замоўкі «коропкі». Набыць жа прыстасаваныя да эфірнага радиёвяшчаньня прыимачы «Горадня» сённяня ня кожнаму па кішэні.

З гэтай жа, напэўна, прычыны зменшылася і падліска - 92,6% - да ўзроўню мінулага году. «Народная газета» згубіла амаль палову чытачоў. Мінулагоднія паказчыкі перавысілі толькі некалькі газет, у тым ліку і «ПАГОНЯ». Усім газетам з гэтага году прыйдзецаць больш плаціць

спартыўная масавасць была відавочная. Праводзілася шмат спаборніцтваў - школьніх, раённых, абласных, рэспубліканскіх. Штомесяц юным атлетам можна было ўдзельнічаць наставу некалькіх з іх. Была наладжана планамерная работа спартыўных дзіцячы-юнацкіх школ. А сёньня трэнеры звалініца з іх, звалініца і настаўнікі фізывічаваныя са звычайніх школ. Што ім там рабіць за мізэрную зарплату. Колькасць ДЮСШ, секты, асабліві пры падпрыемствах, скарачаецца. А гэта падрывае аснову спорту, што абавязковы скажацца заўтра. Хто прыйдзе на змену Шчэрбе і Іванкову, Курловічу і Хмялянінену?..

Зразумела, сёньня цяжка ўтрымаць ад развалу спорту і фізічнае выхаваньне. Але калі ня думаць пра заўтрашні дзень, то будзе яшчэ горш. Зразумела і тое, што дзяржава, у першую чаргу, Міністэрства спорту і турызму, спрабуе ўратаваць тое, што існуе. Але робіцца трывожна, калі штодзень мусириуецца думка аб выступленні каманды на будучай Алімпіядзе, а на здароўе людзей (менавіта для ўмацавання яго і патрэбны спорт) забываюцца. Як бы не выступіла наша каманда ў Атланце, галоўным вынікам стане здароўе народу. Што толку ад залатых ды іншых медалей, калі тысічы людзей ня могуць рэгулярна займацца фізкультурай?

Уладзімір СЕМЯНЦОЎ.

ШЛЯХ У АТЛАНТУ ЛЯЖЫЦЬ ПРАЗ ГОРАДНЮ

Сёньня ў спартыўнай залі пад вул. Гагарына сканчае чэмпіянат Беларусі па грэка-рымскай барацьбе, пераможцы якога ў складзе зборнай Беларусі ў красавіку будуть бараць барапіці.

Дарэчы, там будуть разыгрывацца і пундукі на Алімпіяду. Гарадзенская супцыялісты класічнай барацьбы спадзяюцца, што ў складзе зборнай трапіці некалькі наших атлетаў. Найбольшы спадзяваны ў складзе зборнай на Аляксандра Паўлава (вага 52 кг), Эдуарда Аплювіча (68 кг), Валерыя Цыленца (82 кг), Аляксандра Сідарэнку (90) і Анатоля Федарэнку (100 кг).

А 13-14 студзеня ў гэты жа залі пройдзе чэмпіянат краіны сярод барцоў-вольнікаў, які таксама мае на мэце адбор кандыдатаў у зборную Беларусі.

У ГОРАДНІ ЗЬВЯЛІ ГАЛАНДЗКІЯ «ЦЮЛЬПАНЫ!»

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

У другой нашым удалося закрыць асноўную ўдарную сілу галандцаў - Куйна, якога трэнер вымушаны быў нават пасадзіць на лаўку. Нашыя ў сваю чаргу сталі менш памыляцца і лепш гуляць на прыёме. У выніку -15: 10. У зыходзе трэцяя партыя нікто з балельшчыкаў, настроеных на пачатку песімістична, не сумніваўся. 15:8 у партыї 3:0 супстрэчы! Вылучыць кагосьці з гулькоў «Камунальніка» цяжка - Баран, Бекша, Абухоўскі, Папай, Пазняк, Кот, - усе адгулялі выключна мэцні і надзеіна.

17 студзеня ў Парыжы «Камунальнік» супстрэнцца з уладальнікам Кубка Францыі - клубам «Пары Сэн-Жэрмэн».

В.Р.

ЛІДЗКІЯ СКАЛАЛАЗЫ

Удала выступілі лідзкія скалалазы на адкрытым міжнародным турніры, які ў канцы сьнежня прайшоў у Гомелі. Пераможцамі турніру сталі Тацьцяна Мароз, вясмікласніца СШН 16, і Аляксандра Іхеліс, сямікласнікі гімназіі. Другое месца заняў першазраднік Аляксандра Кот з індустрыйнага тэхнікуму. На пачатку студзеня лідзкія алпіністкі чакаюць традыцыйны міжнародны турнір на Кубак СНД у Маскве. Праўда, на шляху да

• Масквы ёсьць адна вельмі стромая вяршыня - гроши. Пераадолець яе кірауніцтву секцыі, напэўна, цяжэй, чым заваяваць сам Кубак.

Вацлаў СЯРПІНСКІ.

УСЁ БЫЛО ЯК У БІБЛІ

У Бібліі сказана, што сівяціло было створана ў першы дзень, а Сонца, Месяц і зоркі - у чацвёрты. На гэта ў свой час зъвярнуў увагу Вальтер: як гэта можа быць, каб сівяціло было раней за Сонца, кірыніцу сівяціла?

І вось вучоныя пасмаяліся ўжо з Вальтера і яго шматлікіх пасльядоўнікаў. Сівяціло, якое было раней за Сонца, знойдзена - гэта рэліктавага выпраменяньне. Узрост Сонца ацэньваецца супцыялістамі прыкладна ў пяць мільярдаў гадоў. А узрост рэліктавага выпраменяньня - 12-17 мільярдаў гадоў. Амерыканцы Пензія і Вільсан, якія адкрылі мікрахвалевое выпраменяньне Сусвету, атрымалі Нобелеўскую прэмію.

Язэп ГАСЬЦІЛОВІЧ.

ПАГОНЯ

Рэдактар МІКОЛА МАРКЕВІЧ

Заснавальнік:

культурна-асветніцкі фонд

"БАЦЬКУШЧЫНА"

Адрес рэдакцыі: 230023, г. Горадня,

вул. Дамініканская, 1.

Тэлефон: (0152) 45-29-96, 45-41-83

E-mail: dimos@pagonia.belpak.grodno.by

FREESPACE BBS 0152-453-714

Газета выдаєща па пятніцах

4 разы на месец.

Пры перадруку спасылка абавязкова.

Індэкс 63124.

Гарадзенская абласная здайбіненая

друкарня: 230003, г. Горадня,

вул. Паліграфістая, 4.

Заказ 122 Рэгістрацыйны нумар 465

Наклад 10185 паасобнікай.

Нумар падпісаны да друку у 16.00, 11.01.96

ЛІДА 6 лютага 1996 г.			
4 АУКЦЫЁН			
на продажу аб'ектаў камунальнай уласнасці г. Ліда			
Назва аб'екта, яго адрас	Тэрнін арэнды намінкаванія	Агульная плошча (м.кв.)	Пачатковая ціна продажу (млн. руб.)
Кафе "Набурэчна", вул. Прытыцкага	продаж ва уласнасць	160	672
Сталовая № 22, вул. Фамічова, 6	продаж ва уласнасць	362	388
Прамаварны павільён, Крама № 11, вул. Горкага, 142а	продаж ва уласнасць	87,3	97
Крама № 25., вул. Прытыцкага, 6 корп. 1	продаж ва уласнасць	206	240
Права арэнды будынку, вул. Леніна, 24	10 гадоу	280	5
Атрыманы поўную інформацію аб аб'ектах і падаць заяву на ўдзел у аукцыёне можна па адрасу: г. Ліда, вул. Савецкая, 8, пакой. 43. Тел. (261) 2-24-35			

ВЫ БАЧЫЛИ, КАБ АЎТАМАБІЛІ ЛЯТАЛІ?

Нядайна сярод ночы жыхароў дома N 8 па вуліцы Касманаўтуй у Лідзе разбудзі моцны выbuch. Як выявілася, узвільнеў у паветра аўтамабіль, які належаў сям'і Пятровічаў. Адшукаць злачынцу і высьветліць матывы злачынства павінна съледзства.

Яраслаў ГРЫНЬКЕВІЧ.

СПОРТ АДНЫМ РАДКОМ

На спартыўных пляцоўках стадыёна «Нёман» працягваецца чэмпіянат горада паміні-футболу. Права выступаць у мацнейшай лізе атрымалі сёлета і футбалісты каманды «Пагоня».

НА ЗДЫМКУ: «Пагоня» (гульцы ў белай форме) у гульні супраць каманды ЗКВ.
Фота ЯВАНЮКЕВІЧА.

***

Перамогши двойчы (101:81 і 94:75) бабруйскі «Гермес», гарадзенская баскетбалісткі замацаваліся ў лідзкую чачьвёрцы чэмпіянату краіны.

***

13-14 студзеня ў Лядовым палацы Горадні адбудуцца дзёвяте супстрэчы лідзкай першынства Усходне-Еўрапейскай хакейнай лігі - «Нёмана» і «навапол.кага «Палімі